

GRADSKA KNJIŽNICA KRAPINA

Šetalište Hrvatskog narodnog preporoda 13

49 000 KRAPINA

Matična služba za narodne i školske knjižnice

Kontakt broj: 099 3427599

e-mail: sasa.kugler@gkkr.hr

KLASA: 611-01/26-01/27

URBROJ: 2140-1-6/2-26-01

Krapina, 19.05.2025.

ANALIZA STANJA NARODNIH KNJIŽNICA KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE U 2025 GODINI

Uvodne napomene

Gradska knjižnica Krapina je matična knjižnica u Krapinsko-zagorskoj županiji i ima obvezu prikupljati i obrađivati statističke podatke o poslovanju knjižnica a sve na temelju odredbi Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/2019; 98/2019; 114/2022; 36/2024).

Analiza stanja u narodnim knjižnicama Krapinsko-zagorske županije napravljena je na temelju podataka koje su prikupljali djelatnici narodnih knjižnica te ih unijeli u Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica za 2025. godinu.

Opći podaci o narodnim knjižnicama Krapinsko-zagorske županije

Prema popisu stanovnika Republike Hrvatske iz 2021. godine u Krapinsko-zagorskoj županiji je živjelo 120.942. stanovnika. Na području županije ustanovljeno je 7 gradova i 25 općina. U svim gradovima djeluju gradske knjižnice kojima je osnivač grad, dok u 6 općina djeluju narodne knjižnice. U čak 19 općina nisu osnovane narodne knjižnice. Posljednja je knjižnica osnovana u Stubičkim Toplicama 2018. godine, nakon gotovo 30 prethodnih godina tijekom kojih nije osnovana niti jedna knjižnica na području Krapinsko-zagorske županije.

Popis narodnih knjižnica u KZŽ:

1. Gradska knjižnica i čitaonica Klanjec
2. Gradska knjižnica Krapina
3. Gradska knjižnica Ksaver Šandor Gjalski
4. Gradska knjižnica Zlatar
5. Gradska knjižnica Oroslavje
6. Gradska knjižnica Pregrada
7. Narodna knjižnica Hum na Sutli
8. Općinska knjižnica i čitaonica Bedekovčina
9. Općinska knjižnica Krapinske Toplice
10. Općinska knjižnica i čitaonica Marija Bistrica
11. Općinska knjižnica Stubičke Toplice
12. Općinska knjižnica i čitaonica Začretje
13. Pučko otvoreno učilište Donja Stubica-Knjižnica

Od ukupno 13 narodnih knjižnica samo jedna nije samostalna, već je u sastavu Pučkog otvorenog učilišta u Donjoj Stubici. Općinska knjižnica i čitaonica Bedekovčina je jedina knjižnica na prostoru Krapinsko-zagorske županije koja ima knjižničnu stanicu otvorenu u prosincu 2019. u Brestovcu Orehovičkom.

Prema tipovima knjižnica najviše imamo knjižnice VII tipa, dvije su VIII tipa, a jedna VI tipa.

Usluge i korištenje

Tijekom 2025. godine ukupan broj aktivnih korisnika u narodnim knjižnicama Krapinsko-zagorske županije iznosio je 10848 što je povećanje za 7% s obzirom na prošlu godinu. Aktivnih posuđivača je bilo 8.387. Najviše je aktivnih posuđivača kao i prošle godine u Gradskoj knjižnici Krapina i Gradskoj knjižnici Zlatar, a najmanje u Općinskoj knjižnici Stubičke Toplice i Općinskoj knjižnici i čitaonici Sveti križ Začretje.

Prema dobi prevladavaju odrasli korisnici (46%), a preko 35% su djeca do 14 godina. Do 10% su zastupljeni mladi (9%) i umirovljenici (10%).

Broj novoupisanih korisnika je u blagom porastu i iznosi 1874. Najviše novoupisanih korisnika je u Gradskoj knjižnici Krapina i Gradskoj knjižnici Ksaver Šandor Gjalski, a najmanje u Općinskoj knjižnici i čitaonici Sveti Križ Začretje

Posudba knjižnične građe

Tijekom 2025. godine u narodnim knjižnicama Krapinsko-zagorske županije posuđena je 163.615 jedinica knjižnične građe.

Međuknjižničnih posudbi je bilo 700, od tog broja je broj zahtjeva upućen drugim knjižnicama 322. Vidi se da je trend međuknjižnične posudbe u povećanju, osobito prema Knjižnicama grada Zagreba i matičnoj krapinskoj knjižnici koja ima dobro opremljen Studijski odjel. Shodno tome tu nam je i 1999 riješenih informacijskih zahtjeva što je ipak mali porast na čemu možemo zahvaliti profesorima koji su sve više počeli tražiti i tiskane materijale za seminare i stručne te završne radove.

Posjete knjižnicama Krapinsko-zagorske županije variraju. Ukupan broj fizičkih i virtualnih posjeta u izvještajnom razdoblju iznosi 221.043. Najviše posjeta bilježi Općinska knjižnica i čitaonica Marija Bistrica.

Tijekom 2025. godine Općinska knjižnica Krapinske Toplice se privremeno premjestila na novu lokaciju jer je u tijeku renovacija zgrade knjižnice.

Fond i nabava narodnih knjižnica u izvještajnom razdoblju

Ukupni fond narodnih knjižnica Krapinsko-zagorske županije iznosi 392.385 jedinica knjižnične građe što znači da je s obzirom na ukupnu posudbu od 163.615 obrtaj fonda bio 0,41 ili 41,6%. Iz ovoga pokazatelja se može zaključiti da dio knjižničnog fonda nije bio posuđivan.

Od 392.385 jedinica knjižnične građe glavnina su knjige (97%). Periodika se nabavlja povremeno i nesustavno te uglavnom nije inventarizirana. Na temelju uvida u stanje na terenu, periodika se nabavlja manje od broja propisanog Standardom jer je mnogo naslova prestalo izlaziti. Igračke i didaktičke igre se također slabije nabavljaju što se može protumačiti i nedostatkom prostora za dječje odjele u manjim knjižnicama. Primjetno je smanjenje količine AV građe u većem broju knjižnica. Najveću zbirku AV građe ima matična knjižnica (919 jedinica), ali je i kod nje primjetan trend velikog smanjenja ove vrste građe.

Matična knjižnica je skupila 34 primjeraka obveznog primjerka tijekom 2025. godine no taj će se broj povećati jer se počelo izdavati malo više sadržaja na području županije a i sami izdavači su počeli više izlaziti u susret i pridonositi svoje primjerke u matičnu knjižnicu.

Najviše je građe nabavila Gradska knjižnica Krapina, a najmanje Općinska knjižnica Sveti križ Začretje. Kupnjom je nabavljeno 10.208 svezaka u a otkupom je nabavljeno 4.034 svezaka.

Bilo bi dobro krenuti u nabavu e knjiga te napraviti strateški plan digitalizacije. Naime, ni jedna od 13 narodnih knjižnica nemaju niti e -knjige niti strateški plan digitalizacije.

Otpis i revizija

Otpis i reviziju u 2025. godini su izvršile knjižnice u Klanjcu, Krapini, Zaboku, Oroslavju, Pregradi, Zlataru, Humu na Sutli i Bedekovčini. Ukupno je otpisano 12195 knjižnih svezaka, 9 svezaka časopisa, 24 jedinica AV građe, 25 igračaka i 5 jedinica ostale knjižnične građe; ukupno 12.258 jedinica knjižnične građe što je s obzirom na 2024 godinu kada je otpisano sveukupno 8.202 jedinica knjižnične građe povećanje od 66,91%.

Pristup i oprema

Što se tiče otvorenosti narodnih knjižnica za korisnike u 2025. godini najviše je bila otvorena Gradska knjižnica Ksaver Šandor Gjalski (53 sata), a najkraće Općinska knjižnica Sveti Križ Začretje (30 sati). Većina knjižnica je otvorena i subotom odnosno 6 dana u tjednu. Ukupna tjedna otvorenost svih narodnih knjižnica u Krapinsko-zagorskoj županiji za 2025. godinu iznosila je 518 sati ili u prosjeku 40 sati po knjižnici što je jednako i godini prije.

U narodnim knjižnicama koriste se dva knjižnična programa Metel i Zaki. Prevladava Metel koji se koristi u 9 narodnih knjižnica. Program Zaki se koristi u 4 narodne knjižnice i to u: Gradskoj knjižnici Krapina, Gradskoj knjižnici i čitaonici Antun Mihanović Klanjec, Gradskoj knjižnici Pregrada i u Narodnoj knjižnici Hum na Sutli.

Narodne knjižnice raspolažu prostorom od 3.710 m², od čega je dostupno korisnicima 67% . Najvećim prostorom raspolaže Gradska knjižnica Krapina, a najmanjim Općinska knjižnica Krapinske Toplice. Navedena knjižnica je krenula u rješenje prostornih problema; preselila se na privremeno sjedište dok traje proširenje zgrade knjižnice te o tome obavijestila matičnu službu.

Broj sjedećih mjesta za korisnike je 350 što je blagi porast s obzirom na prošlu godinu.

Sveukupan broj knjižnične opreme u izvještajnom razdoblju iznosi 168, od tog broja ukupan broj osobnih računala je 94 a broj osobnih računala za korisnike 39. Na žalost, Općinska knjižnica i čitaonica Bedekovčina nema računalo za korisnike što će se vjerojatno u skoroj budućnosti promijeniti.

Proračun i troškovi

U 2025. godini narodne su knjižnice u Krapinsko-zagorskoj županiji bilježile rashode od 1,478.845,43 €. Glavnina rashoda odnosi se na troškove bruto osobnih dohodaka 969409,10€ (48,6%). Troškovi

nabave knjižnične građe iznose 277019,20€ (oko 18%), troškovi edukacije iznose 5819,46€ (oko 0,4%), dok je 33% utrošeno na ostale troškove.

Najveće troškove bilježi matična Gradska knjižnica Krapina, a najmanje Općinska knjižnica Stubičke Toplice sa samo jednom zaposlenom knjižničarkom.

Tri knjižnice nemaju registrirane nikakve rashode za edukaciju osoblja (Narodna knjižnica i čitaonica Hum na Sutli, Općinska knjižnica i čitaonica Marija Bistrica i Općinska knjižnica i čitaonica Antun Mihanović Klanjec).

U izvještajnom razdoblju ukupno dobivena sredstva iznose 1668167€, od tog iznosa Ministarstvo kulture je uprihodilo 252466€, Osnivač 1355162 € a Županija 33330€.

Osoblje knjižnice

Tijekom 2025. godine u narodnim knjižnicama Krapinsko-zagorske županije bilo je zaposleno ukupno 38 zaposlenika. Najviše je zaposlenika upošljavala matična, Gradska knjižnica Krapina (9 osoba). Jednog knjižničara više je dobila Gradska knjižnica Oroszlavlje, tako da je ukupni broj knjižničara na kraju izvještajnog razdoblja iznosio iznosio 20. Knjižničarskih tehničara je ostalo kao godinu ranije 9, zatim 1 viši knjižnični tehničar te ostalo knjižnično osoblje 1. Ostalog neknjižničnog osoblja bilo je 4.

Dvije knjižnice zapošljavaju samo po jednog djelatnika i to Narodna knjižnica i čitaonica Hum na Sutli i Općinska knjižnica Stubičke Toplice.

Knjižnični događaji i programi narodnih knjižnica Krapinsko-zagorske županije

Tijekom izvještajnog razdoblja narodne su knjižnice organizirale 767 knjižničnih događanja. Događanja za djecu i mlade bilo je organizirano 405 (54%), a događanja za odrasle organizirano je 362(46%). Ukupan broj posjetitelja bio je 20776, od kojih su događanja za djecu i odrasle imale 9032 posjetitelja (44%), a događanjima za odrasle prisustvovalo je 11.144 posjetitelja (56%).

Zamjetna je velika posjećenost knjižničnih događanja u Općinskoj knjižnici i čitaonici Marija Bistrica zbog velikog broja već tradicionalnih knjižničnih događanja poput Recitala ljubavne poezije „Željka Boc“. Najveći broj događanja (260) i najviše posjetitelja (4884) bilo je u Gradskoj knjižnici Krapina.

Zaključak

Mnoge knjižnice, od matične do onih u Pregradi, Stubičkim Toplicama i drugdje imaju potrebu za većim prostorom. Potrebno je slijediti primjer Općinske knjižnice Krapinske Toplice i planirati proširenje gdje god je to moguće. Krenula su proširenja u Narodnoj knjižnici Hum na Sutli, planiraju se nužni koraci u Općinskoj knjižnici i čitaonici Bedekovčini.

U knjižnici je nedovoljan broj zaposlenika.

U knjižničnom fondu prevladavaju tiskane knjige. Potrebno je izdvojiti i sredstva za nabavu ostalih vrsta knjižnične građe, posebno e-knjiga.

Također je potrebno napraviti Strateški plan digitalizacije te nastaviti umrežavanje knjižnica koje još nemaju web stranicu.

Potrebno je redovito provoditi revizije i otpise.

Završavam sa najnovijim događajem koji nam je ulio mnoge nade za naše knjižnice.

Naime, Gradska knjižnica Krapina se kao matična županijska knjižnica javila na natječaj „Čitanjem do uključivosti društva“ koje je raspisalo Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske u okviru Programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2021-2027.“, koji se financira sredstvima Europski socijalni fond plus. Natječaj je trajao 36 mjeseci. Ukupna sredstva osigurana su iz fondova Europska unija, uz sudjelovanje nacionalnog sufinanciranja, a usmjerena su na razvoj inkluzivnih kulturnih i obrazovnih usluga. Projekt je odobren u okviru poziva „Čitanjem do uključivosti društva“, koji provodi Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske u sklopu Europski socijalni fond plus. Nositelj projekta je Gradska knjižnica Krapina, a projekt se provodi u partnerstvu s Općinom Jesenje, Općinom Kraljevec na Sutli i Općinom Zagorska Sela, Gradom Krapina i Krapinsko-zagorskom županijom.

U „Kajbusu“ se planira provoditi pet inkluzivnih programa:

- Književnim stazama Hrvatskog zagorja (radionice upoznavanja zagorskih književnika kroz monologe i ilustracije)
- Za(kaj) bi čitali (radionice za djecu i mlade koje potiču sigurnost u javnom nastupu i razvoj čitateljskih navika)
- Kaj buš (snimanje i zapisivanje kajkavskog govora, priča i legendi starijih sudionika uz izradu rječnika i audio zapise)
- Taktilne steze (zajedničko pisanje bajkovite priče koja će na kraju biti otisnuta)
- Bojanka bus (ilustracija priče uz potporu akademskih umjetnika)

Tako je nakon više dosadašnjih pokušaja sadašnjoj ekipi Gradske knjižnice Krapina uz njenu ravnateljicu Maju Vukinu Bogović uspjele dobiti toliko očekivani bibliobus pa vjerujem da će i moje sljedeće izvješće iduće godine biti sa više informacija sa terena.

Priredila: Saša Kugler, voditeljica

Županijska matična služba za narodne i školske knjižnice

Dostaviti:

1. Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Hrvatski zavod za knjižničarstvo, Hrvatske bratske zajednice 4, 10000 Zagreb, n/p dr.sc Dunja Marija Gabriel, knjižničarska savjetnica za narodne knjižnice
2. Ministarstvo kulture i medija, Sektor za arhivsku, knjižničnu i medijsku djelatnost, n/p Ana Dadić, viša savjetnica za knjižničnu djelatnost
3. Krapinsko-zagorska županija, Upravni odjel za obrazovanje, kulturu, šport i tehničku kulturu, Magistratska 1, 49 000 Krapina, n/p pročelnice Mirjane Smičić Slovenec
4. Web stranica matične knjižnice, Gradske knjižnice Krapina
5. Arhiva matične knjižnice

